

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000496

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-02-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Полтавського державного медичного університету від 22 квітня 2025 року №211

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Максименко Олександр Сергійович
- Oleksandr S. Maksymenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1502-1464

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 51167 Освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії в Українській медичній стоматологічній академії за спеціальністю 222 – Медицина

Дата захисту: 28-03-2025

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7759

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76, 76.03

Тема дисертації:

1. Системний аналіз будови великого чепця білих щурів у нормі та при експериментальному моделюванні перитоніту
2. Systemic analysis of the structure of the greater omentum of white rats in normal conditions and during experimental modeling of peritonitis

Реферат:

1. Системний аналіз будови великого чепця білих щурів у нормі та при експериментальному моделюванні перитоніту. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Метою дослідження було: з'ясувати характер відмінностей структурних змін великого чепця білих щурів в залежності від асептичних та септичних факторів розвитку перитоніту в експерименті. У дисертаційній роботі викладено теоретичне узагальнення результатів нового вирішення наукового завдання, що полягає в всебічному вивченні будови великого чепця білих щурів і характеру його участі в механізмах реалізації реакцій імунної системи у відповідь на місцеві антигенні й патогенні фактори. У дослідженні одержано нові дані й уточнено наявні знання щодо чинних уявлень про будову великого чепця білих щурів із використанням у роботі всебічного підходу морфологічного аналізу, який дозволив представити великий чепець білих щурів-самців у цілісному вигляді, визначивши його форму, складові тканинні структури, а також основні метричні параметри, за

допомогою яких отримано наступні результати експериментальних досліджень: Розширено й доповнено наукові поняття про морфофункціональне трактування основних структурних компонентів великого чепця, названих нами судинно-жировими аркадами, з якими асоційовані лімфоїдні вузлики, що називаються в літературі молочними плямами. Уперше дано вичерпний опис інших частин великого чепця, які названі нами серозно-сіткоподібними перетинками, оскільки вони зв'язують між собою судинно-жирові аркади. Установлено, що в петлястих тяжках серозно-сіткоподібних перетинок наявні скорочувальні елементи, за допомогою яких великий чепець має здатність активно змінювати свою форму й положення в очеревинній порожнині у відповідь на антигенні стимули й ушкодження відповідних органів. Актуальним нововведенням дослідження стало те, що в процесі експериментального моделювання асептичного і септичного перитоніту в білих щурів-самців було виявлено два інші похідні вісцеральної очеревини, які, як виявилось в процесі додаткового морфологічного вивчення, подібні до будови великого чепця. Оскільки вони починаються від придатків яєчок, ми назвали їх епідидимальними чепцями. Уперше звернено особливу увагу на те, що епідидимальні чепці спільно з великим чепцем беруть участь і в адгезії кетгутового імплантата (збудник асептичного перитоніту), і в тампонаді перфорованої сліпої кишки, тобто за ініціального фактора розвитку септичного перитоніту. Тільки в тому й іншому випадку ці три чепці задіяні в різних часткових співвідношеннях між собою. Уперше в практиці експериментального моделювання асептичного перитоніту використовували імплантацію в очеревинну порожнину тварин ксеногенного субстрату – клубочків кетгутової нитки, яка використовується, як шовний матеріал при внутрішньопорожнинних операціях, що дало можливість детально простежити її деструктивні зміни в процесі резорбції та відторгнення. Доведено, що наявний у літературі вираз «розсмоктування» шовного матеріалу принципово неправильний, оскільки цей процес є наслідком активної дії місцевої імунної системи на чужорідний субстрат, що підлягає поступовій резорбції та елімінації з організму, знаменуючи собою тліючий перебіг запального процесу в очеревинній порожнині. Ключові слова: великий чепець, шлунок, дванадцятипала кишка, сліпа кишка, слизова оболонка, серозна оболонка, очеревина, яєчка, перитоніт, асептичне запалення, лімфоїдні вузлики, лімфатичний вузол, лімфоцити, молочні плями, адипоцити.

2. Systemic analysis of the structure of the greater omentum of white rats in normal conditions and during experimental modeling of peritonitis. The aim of the study was: to find out the nature of differences in the structural changes of the greater omentum of white rats depending on the aseptic and septic factors of the development of peritonitis in the experiment. The dissertation presents a theoretical generalization of the results of a new solution to the scientific task, which consists of the systematic study of the structure of the greater omentum of white rats and the nature of its participation in the mechanisms of implementing the reactions of the immune system in response to local antigenic and pathogenic factors. The study obtained new data and clarified the existing knowledge about the current ideas about the structure of the greater omentum of white rats using in the work a systematic approach of morphological analysis, which allowed to present the greater omentum of white male rats in a complete form, determining its shape, component tissue structures, as well as the main metric parameters, with the help of which the following results of experimental studies were obtained: It has been expanded and supplemented the scientific concepts about the morpho-functional interpretation of the main structural components of the greater omentum, which we called vascular-fatty arcades, with which lymphoid nodules, which are called milky spots in the literature, are associated. For the first time we confer, a comprehensive description of other parts of the greater omentum, which we called serous-reticulate membranes, as they connect vascular-fatty arcades. It has been established that the looped strands of the serous-reticular membranes contain contractile elements, with the help of which the greater omentum has the ability to actively change its shape and position in the peritoneal cavity in response to antigenic stimuli and damage to the organs. The most interesting innovation of the research was that in the process of experimental modeling of aseptic and septic peritonitis in male white rats, two other derivatives of the visceral peritoneum were discovered, which, as it turned out in the process of additional morphological study, are similar to the structure of the greater omentum. Since they start from the epididymis, we have called them epididymal omenta. For the first time, special attention was paid to the fact that the epididymal omenta together with the greater omentum are involved in the adhesion

of the catgut implant (the causative agent of aseptic peritonitis) and in the tamponade of the perforated cecum, that is, in the initial factor of the development of septic peritonitis. Only in that and another case, these three omenta are involved in different partial ratios among themselves. For the first time in the practice of experimental modeling of aseptic peritonitis, was used implantation into the peritoneal cavity of animals of relatively large portions of xenogenic substrate - bundles of catgut thread, which is used as a suture material during intracavitary operations, which enable to observe its destructive changes in the process of rejection in detail. It has been proven that the expression "dissolving" of suture material available in the literature is fundamentally incorrect, since this process is a consequence of the active action of the local immune system on a foreign substrate that is subject to gradual elimination from the body, marking the smoldering course of the inflammatory process in the peritoneal cavity. Key words: greater omentum, stomach, duodenum, cecum, mucous membrane, serous membrane, peritoneum, testis, peritonitis, aseptic inflammation, lymphoid nodules, lymph node, lymphocytes, milky spots, adipocyte.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Максименко ОС. Структурна організація судинно-жирових аркад великого чепця білих щурів. Морфологія. 2022;16(3):61-68.
- Maksymenko, O., Hryn, V., Kostylenko, Y. (2022). Загальний план будови та принципи морфометричного аналізу великого чепця білих щурів. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії, 22(1), 105-110. <https://doi.org/10.31718/2077-1096.22.1.105>
- Yu.P. Kostylenko, V.H. Hryn, O.S. Maksymenko, V.P. Bilash, N.L. Svintsytska, Ya.O. Brovarnyk, D.S. Stupak. Similarities and differences between peyer's patches of the small intestine and milky spots of the greater omentum of white rats. Azerbaijan Medical Journal. 2023;4:126-133.
- Hryn V, Kostylenko Y, Maksymenko O. The greater omentum and similar serous formations of testis in male white rats. Folia Morphologica. 2023;82(4):854-861.
- Hryn V, Kostylenko Y, Maksymenko O. General Morphological Characteristics of the Results of Experimental Modeling of Aseptic Peritonitis. Annals of Anatomy - Anatomischer Anzeiger. 2023;250:152160
- Hryn V, Kostylenko Y, Maksymenko O, Tykhonova O, Tarasenko Y, Korchan N. Microscopic structure and the process of formation of milky spots of the greater omentum of white rats. World of Medicine and Biology. 2023;3(85):200-205.
- Максименко, О., Гринь, В. (2023). Способи та результати вивчення структури й тинкторіальних властивостей кетгутуової нитки. Проблеми екології та медицини, 27(1-2), 13-16. <https://doi.org/10.31718/mer.2023.27.1-2.04>
- Максименко ОС, Гринь ВГ. Великий чепець білих щурів: структурно-функціональна характеристика та його роль при перитоніті. Український журнал медицини, біології та спорту. 2023;8(1):22-29.
- Гринь, В. Г., Максименко, О. С. (2023). Морфофункціональна характеристика проміжних ділянок великого чепця білих щурів. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Медицина», (1(67), 68-74. <https://doi.org/10.32782/2415-8127.2023.67.12>
- Hryn V, Maksymenko O, Stupak D. Morphological differences between the lesser and the greater omenta in albino rats. Ann Anat. 2024 Oct;256:152299. doi: 10.1016/j.aanat.2024.152299. Epub 2024 Jul 4. PMID: 38971449.

- HRYN, V. & MAKSYMENKO, O. Morphological characteristics of the results of experimental modeling of septic peritonitis. International Journal of Morphology, 42(2):446-451, 2024.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U108258

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гринь Володимир Григорович
2. Volodymyr Gryn

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5894-4416

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Куш Оксана Георгіївна
2. Oksana H. Kushch

Кваліфікація: д. б. н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3827-3752

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кошарний Володимир Віталійович

2. VOLODYMYR V. KOSHARNYI

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7815-3950

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ляховський Віталій Іванович

2. Vitalii I. Liakhovskyi

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1551-4891

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шепітько Володимир Іванович

2. Volodymyr I. Shepitko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.35

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5570-795X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Білаш Сергій Михайлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Білаш Сергій Михайлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Прихідько Олена Олексіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна